

Ústecký kraj

PODPORA
PŘESHraniČNÍ
KONKURENCESCHOPNOSTI

Manažerské shrnutí

VÝCHOZÍ SITUACE:

Relativně silná ekonomická pozice Sasko v globálním měřítku, „transformační příběh“ obou území (několikerá sociální a hospodářská proměna území od 19. století po současnost).

Současná podoba vztahů bez významnějších historických animozit, oboustranně zcela pragmatické nastavení orientované na přítomnost a budoucnost. Na druhou stranu se zejména ve veřejném sektoru jedná často o vztahy formální.

Přírodní a kulturně historická atraktivita obou příhraničních území, z hlediska ekonomické konkurenceschopnosti výrazný potenciál pro cestovní ruch.

Dobré dopravní propojení hlavními osami, zvláště v případě hlavních center Ústí nad Labem a Drážďany (D8, železnice, chystaná vysokorychlostní trať). Převážně dobré přeshraniční propojení veřejnou dopravou.

Sociální problémy na obou stranách hranice, na české zejména exkluze (chudoba, exekuce,..) zvyšujícího se podílu obyvatel, na německé straně stárnutí obyvatelstva, diferenciací mezi velkými městy a příhraničními menšími městy a obcemi, na obou stranách a zejména na české „odliv mozků“ (na saské straně tento proces postupně slábne).

Nadále přítomné velmi silné socio-kulturní bariéry pro reálnou kooperaci firem, institucí i běžných lidí. Jde zejména o jazykovou bariéru, ale i celkovou neznalost a do značné míry nezájem o sousední území.

Obecně výrazná míra urbanizace na obou stranách hranice (s výjimkou vrcholových partií Krušných hor) přinášející aglomerační úspory a vytvářející potenciál pro oborové klastry, lokalizace významných veřejných institucí i soukromých podniků. Existující přeshraniční vazby mezi blízkými sídly (srostlé intravilány).

ROZHODUJÍCÍ PŘESHraniční TÉMATA A VAZBY

Asymetrie přeshraničního trhu práce, zcela (v podstatě 100%) jde o jednostrannou vyjíždku obyvatel do Saska. Lidé využívají výrazně vyšších mezd a dalších sociálních výhod (Kindergeld) a kombinují je s výhodami nižších životních nákladů na české straně hranice. Převažují pendleři ve službách a manuálních profesích (hotely, restaurace, řemeslníci), v rámci vysoce kvalifikovaných zejména lékaři a zdravotnický personál.

Prostorová koncentrace přeshraničního cestovního ruchu do omezeného počtu lokalit. Poměrně významný počet turistů z Čech míří za hlavními atraktivitami německé části Českosaského Švýcarska, do Drážďan (památky, vánoční trhy atd.) i do Krušnohoří a jejich zázemí (pěší turistika, běžky, bazény, akvaparky). Opačně se hlavní proud saských turistů soustředí na největší a nejznámější destinace na Ústecku (Českosaské Švýcarsko). Širší zázemí příhraničního regionu (včetně např. Českého středohoří či zajímavých měst dále od hranice) pro německé turisty prakticky neexistuje, obdobně jen minimum českých turistů navštěvuje vzdálenější části Saska.

Přeshraniční vazby firem v Ústeckém kraji a v Sasku nemají zásadní kvantitativní ani kvalitativní rozměr. Nelze hovořit o propojeném přeshraničním inovačním systému. Existují v zásadě ad hoc vazby firem v dílčích odvětvích, např. zemědělství, potravinářství nebo dopravě. Zároveň se v příhraničí realizují německé investice, ale to je spíše důsledkem strategie v rámci globálních produkčních sítí než odrazem integračních vazeb mezi firmami v přeshraničním prostoru.

Formálnost mnohých vztahů mezi samosprávami, zejména v případě obcí ležících mimo úzký pás podél hranice. Relativně malé zohlednění potřeb a potenciálu přeshraniční spolupráce v oblasti vzdělávání (jazyková příprava v Ústeckém kraji v podstatě opomíjí příhraniční polohu), kultury a společenského života.

VIZE PRO BUDOUČÍ VZTAH

Česko-saský prostor navazuje a využívá společných historických souvislostí a překonává stávající absenci, formálnost či umělosti přeshraničních vztahů, s cílem posílení reálných občanských, ekonomických a institucionálních interakcí přes státní hranici. Existující asymetrie v oblasti ekonomické a sociální jsou využity jako potenciál pro výhodnou kooperaci, komplementaritu, mezisektorovou a meziodvětvovou interakci.

Klíčem k posílení přeshraniční konkurenceschopnosti je **administrativní a institucionální provázanost**, která pomůže odbourat bariéry a rozdíly bránící intenzifikaci vzájemných vazeb. Ve vazbě na to je nezbytné **posílení spolupráce v oblasti trhu práce, vzdělávání, ekonomiky a inovací vč. cestovního ruchu a formování společných prvků přeshraničního vědomí obyvatel prostřednictvím krajiny, sdílené paměti, kultury, společenského života a veřejných služeb**. Podporou pro všechny navržené „soft“ aktivity je **zlepšení přeshraniční infrastruktury, zvláště pak infrastruktury dopravní a dopravního spojení**.

DOPORUČENÁ TÉMATA K REALIZACI

Od mobility pracovníků k mobilitě zakázek (podpora vstupu českých firem na německý trh – marketing, PR, daňové a právní poradenství apod.).

Navázání kontaktů mezi českými a saskými organizacemi za účelem zajištění dostupnosti strategických informací o cílových trzích - podpora exportu, podpora obchodního zastoupení v zahraničí, distribuční kanály.

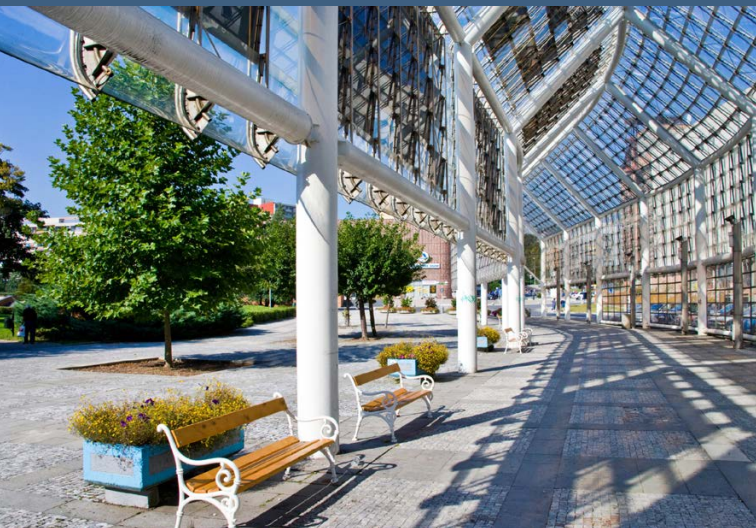
Zvýšení reálného dosahu marketingu českých destinací v Sasku a saských destinací v Česku, posílení marketingových aktivit zaměřených na návštěvníky z nejbližšího zahraničí, snaha o opakované turistické cesty vytvářející hlubší vztah Němců k destinacím v Česku, a naopak.

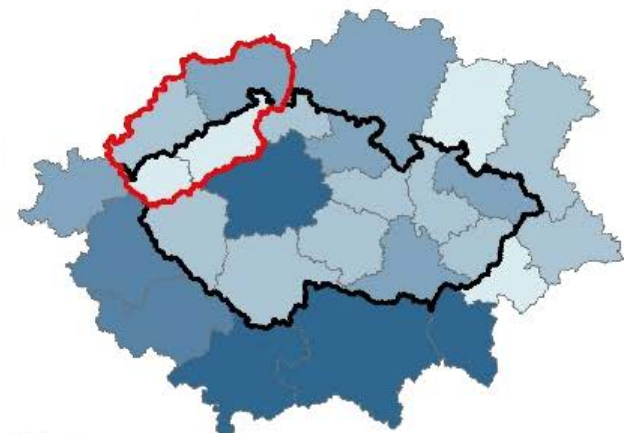
Marketing „nových“ témat a oblastí – České středohoří, events v pohraničí (např. vinobraní).

Podpora akcí neformálního vzdělávání, setkávání a komunikace se skutečným přeshraničním impaktem (tj. nikoliv uměle díky dostupným projektům).

Nástroje na podporu podnikání a přenosu know-how i v přeshraniční dimenzi (např. asistenční, inovační a kreativní vouchery, centra sdílených služeb/coworkingová centra atd.).

Propojení individuálních aktérů, nastartování důvěry, potenciál pro pozdější spolupráci, např. využití výzkumného prostředí v Česku pro ad hoc zakázky a expertízy.

KONKURENCESCHOPNOST

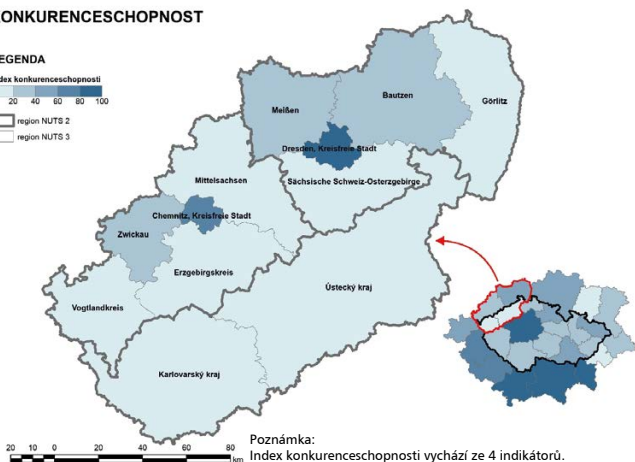
LEGENDA

Index konkurenceschopnosti

0 20 40 60 80 100

region NUTS 2

region NUTS 3

Poznámka:

Index konkurenceschopnosti vychází ze 4 indikátorů.

- HDP na obyvatele v paritě kupního standardu,
- produktivita práce z přidané hodnoty zpracovatelského průmyslu (hrubá přidaná hodnota na zaměstnance),
- podíl znalostních odvětví (NACE: J-K+M-N) na zaměstnanosti,
- hrubá míra přirozeného přírůstku.

Indikátory nejsou vážené.

Hodnoty jsou přepočítány na škálu 0 (nejhorší) až 100 (nejlepší).

Kontaktní osoba za řešitele projektu:

doc. RNDr. **Jaroslav KOUTSKÝ**, Ph.D.

tel.: +420 475 284 711

e-mail: jaroslav.koutsky@ujep.cz

Materiál vznikl v rámci projektu Analýza přeshraniční konkurenceschopnosti krajů ČR (TITSMMR821). Tento projekt je financován se státní podporou Technologické agentury ČR v rámci Programu BETA2.

Tento projekt je financován se státní podporou
Technologické agentury ČR
v rámci programu BETA2

www.tacr.cz
Výzkum užitečný pro společnost

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

UNIVERZITA J. E. PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM

